

Notat: Ung til Voksen – rammer for overgangen til voksenlivet for unge med handicap 18.3.2021

Ændring i lov om social service

Folketinget vedtog d. 21.12. 2020 forslag til lov om ændring af lov om social service vedr. forberedelse af overgangen til voksenlivet for unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og som modtager støtte efter serviceloven. Loven trådte i kraft pr. 1.1. 2021.

Baggrund for lovforslaget er en erkendelse af, at overgangen til voksenlivet er forbundet med særlige udfordringer for unge med betydelig og varig funktionsnedsættelse eller indgribende lidelse, der ofte vil have stor praktisk betydning ved det fyldte 18. år da borgerne formelt bliver voksne. Derfor er det særligt vigtigt at understøtte overgangen til voksenlivet for denne gruppe af unge, da rammer for hjælp og støtte under lov om social service og andre regelsæt, ændrer sig væsentligt, når den unge fylder 18 år.

Lovens formål er derfor at skabe sikkerhed for, at kommunalbestyrelsen igangsætter planlægningen af overgangen til voksenlivet for unge med betydelig eller varig funktionsnedsættelse eller indgribende lidelse i god tid inden den unge fylder 18 år.

Loven indfører således en ny forpligtigelse for kommunalbestyrelsen til at påbegynde forberedelsen af overgangen til voksenlivet for unge i målgruppen, når borgeren fylder 16 år.

Det overordnede formål med lovbestemmelsen er at skabe et godt grundlag for den unges overgang til voksenlivet samt forebygge, at den unge kommer til at stå uden hjælp i en periode i forbindelse med overgangen. Loven har også til formål at understøtte kommunerne i at løfte den eksisterende forpligtelse til at sikre, at forberedelsen bliver tværgående og helhedsorienteret, og at den foregår i dialog med den unge og dennes forældre.

Overgangens forandringer

Overgangen fra børne- til voksenområdet i kommunalt regi er forbundet med forandringer og betyder bl.a. at:

- Den unge går fra at være omfattet af reglerne på børne- og ungeområdet til at være omfattet af voksenbestemmelserne i serviceloven.
- Den unge kan have behov for støtte efter andre regelsæt, eksempelvis på uddannelses- eller beskæftigelsesområdet.
- Den unge er myndig og selv skal tage beslutninger, medmindre den unge har givet forældre fuldmagt til at medvirke, eller den unge har en værge.
- Den unge skal forholde sig til nye områder som forsørgelse, uddannelse beskæftigelse m.m. og dermed også nye tilbud og fagpersoner.
- Den unge skifter oftest sagsbehandler.

Målgruppen

Unge med handicap er en blandet gruppe unge med forskellige typer af funktionsnedsættelse. De har dermed også forskellige behov for hjælp og støtte i deres hverdag. Unge med handicap spænder fra unge med lettere, afgrænsede funktionsnedsættelser og unge med omfattende, komplekse og sammensatte funktionsnedsættelser. Som eksempler kan nævnes lettere opmærksomhedsforstyrrelser, udviklingshæmning, syns- eller hørehandicap, svære vanskeligheder inden for autismspektret, muskelsvind eller hjerneskade.

I overgangen fra ung til voksen kan behovet for hjælp og støtte ændre sig. Flytter den unge hjemmefra, kan der være opgaver i hverdagen, som forældrene tidligere har hjulpet med, som den unge får brug for hjælp og støtte til at kunne klare selv. Hvis den unge bliver boende hjemme ved forældrene efter det 18. år, er det også væsentligt at undersøge, hvilken hjælp og støtte den unge skal have i sit voksne liv for at kunne opnå størst mulig selvstændighed.

De forskellige typer af funktionsnedsættelse og den unges livssituation betyder, at der er forskel på, i hvilken grad og på hvilken måde den unge kan inddrages i planlægningen af overgangen til voksenområdet. Nogle unge kan deltage aktivt i planlægningen og give udtryk for ønsker og drømme for deres voksenliv, hvor andre har brug for hjælp og støtte for at kunne udtrykke sig om deres ønsker og drømme. Andre unge vil have så store udfordringer, som følge af fx svær udviklingshæmning, at de har brug for en formelt udpeget værge i voksenlivet.

Implementering og organisering i Ishøj Kommune

På baggrund af lovgivningsændringen har Center for Børn og Forebyggelse og Center for Voksne og Velfærd, Ishøj Kommune udarbejdet en procedure for overgang for ung til voksen med formål om at sikre en god overgang for borgeren, inden den unge fylder 18 år.

Proceduren indeholder bl.a. følgende arbejdsgang og rammesættes i Ung til Voksen møder:

- Socialfaglig leder fra Center for Børn og Forebyggelse udarbejder hvert år en oversigt over de unge, der i løbet af det kommende år skal drøftes på Ung til Voksen-møderne. Listen inkluderer de unge der har krav på at få udarbejdet en plan fra det fyldte 16. år.
- Ung til Voksen-møder afholdes sidste onsdag i måneden (juli undtaget).
- Rådgiver fra Center for Børn og forebyggelse afholder møde med den unge og forældremyndighedsindehavere, hvor den unges planer og ønsker drøftes, og der indhentes samtykke til, at sagen må drøftes på Ung til Voksen-møder.
- Center for Børn og Forebyggelse er ansvarlig for opfølgning på de aftaler der fremgår af referatet, herunder at fremsende relevante akter til den sagsbehandler i Center for Voksne og Velfærd og Jobcenter, der skal overtage sagen samt til Ishøj Uddannelse og Job.

Borgeren drøftes på Ung til Voksen-møder ud fra følgende principper:

- Unge der er anbragt uden for hjemmet og fortsat skal være anbragt drøftes på møde (første gang) 13 måneder før den unge fylder 18 år.
- Unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse som modtager støtte efter serviceloven skal drøftes fra det 16. år (jf. servicelovens § 19 a).
- Unge der har forebyggende foranstaltninger (ex kontaktperson, efterskole o.l.) eller afløsning jf. § 44/84 og hvor der forventes behov for støtte når den unge fylder 18 år, drøftes 6 måneder forinden den måned hvor den unge fylder 18 år.

Ligeledes er der i Center for Børn og Forebyggelse udarbejdet særlig arbejdsplan ift. Servicelovens § 19 a vedr. overgang til voksenliv for unge med nedsat funktionsevne:

- Rådgiver fra Center for Børn og Forebyggelse begynder forberedelsen af overgangen til voksenlivet kort efter den unges 16-års fødselsdag. Den unge og dennes forældre skal kontaktes og tilbydes en samtale i Center for Børn og Forebyggelse for at begynde forberedelsen
- Såfremt den unge allerede har en handleplan, er Center for Børn og Forebyggelse forpligtet til at opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet
- Sager efter servicelovens § 19 a skal (hvis relevant) forelægges Ung til Voksen-møde hver 6. måned. På denne måde sikres en sammenhængende koordinering af de kommende indsatser. Forberedelserne til voksenlivet skal være afsluttet, så der kan træffes afgørelse om den fremtidige hjælp og støtte lige efter den unge er fyldt 18 år.

Thomas Petersen, udviklingskonsulent
Center for Voksne og Velfærd, Ishøj Kommune